

Plavsko jezero, najveće ledničko jezero u Crnoj Gori, o kome se decenijama nije vodila briga na pravi način, nalazi se na prekretnici kada je u pitanju njegov opstanak.

Površina i dubina jezera se smanjuju iz godine u godinu i procjenjuje se da će za 50 godina ono u potpunosti nestati, ukoliko se ne krene u proces zaštite. Studija revitalizacije i zaštite Plavskog jezera predviđa da ipak do toga ne dođe, a iz Plava stižu upozorenja da bi nebriga o Plavskom jezeru mogla odložiti ulazak Crne Gore u EU, prenosi Agencija Anadolu.

Plavsko jezero nalazi se na sjeveroistoku Crne Gore, u opštini Plav, na 906 metara nadmorske visine i najveće je ledničko jezero u Crnoj Gori.

Površina Plavskog jezera je dva kilometra kvadratna i spada među najljepša jezera Balkana. Jezero je posebno atraktivno tokom ljetnih mjeseci kada veliki broj građana Plava, ali i turista posjećuje splavove na ovom jezeru.

Jezero se vodom napaja iz rijeke Ljuče, koja hladne i bistre vode snjegova sa Prokletija spušta u Plavsku dolinu. Vode iz nadaleko poznatih Alipašinih izvora, preko ove rijeke, svoj put nalaze do Plavskog jezera. Ovde nije kraj puta vodama sa Prokletija, jer jezero daje život snažnoj i brzjoj rijeci Lim, preko koje voda iz jezera nastavlja svoj put dalje, ka Drini.

Jezero se smanjuje

Ipak, lijepa priča o ovom jezeru ima i mračnu stranu. Već decenijama, jezero se smanjuje, što je rezultat prirodnog procesa, ali i djelovanja ljudskog faktora. Dijelovi jezera koji su prije bili kupališta, sada su obrasli trskom, ševarom i travom. Ti dijelovi jezera se polako pretvaraju u livade, a na pojedinim mjestima, kao što je to slučaj sa obalom u blizini splava, trava je od obale prema središtu jezera zahvatila pojas širok oko 50 metara, a negdje i više. Studija revitalizacije i zaštite Plavskog jezera, koja je krajem jula urađena, trebalo bi da odgovori na pitanja održivosti ove ledničke i turističke atrakcije na sjeveroistoku Crne Gore. U lokalnoj samoupravi optimisti su da će jezero biti sačuvano. Poručuju da je upravo Plavsko jezero potencijal za razvoj grada.

Nihad Canović, potpredsjednik opštine Plav, u izjavi za AA, poručuje da revitalizacija treba da krene što je prije moguće.

“Plavsko jezero treba sačuvati, jer je biser prirode, izuzetan turistički, a samim tim i privredni potencijal i bez njega bi Plav izgubio svoju fizionomiju po kojoj je prepoznat. Ono oko čega smo svi saglasni je to da Plavsko jezero predstavlja razvojnu šansu opštine kao i kompletne regije i neophodno je u što kraćem roku otpočeti sa revitalizacijom. Revitalizacija koja bi podrazumijevala zaštitu, saniranje i na kraju valorizaciju jezera”, kaže Canović.

On ističe da osim erozionih procesa koji su smanjili njegovu površinu i zapreminu za tri puta, ljudski faktor, kao i u mnogim drugim oblastima, ima veliki uticaj na trenutno stanje.

“Veliku štetu nanose otpad i otpadne vode koje završavaju u jezeru kao i neplanska gradnja

na samim obalama jezera. U narednom periodu lokalna uprava će se se aktivnije posvetiti navedenim problemima kako bi Plavsko jezero vratili u stanje kakvo je bilo ranije i kako bi razvojne potencijale, koje nesumnjivo posjeduje, stavili u punu funkciju razvoja plavske opštine”, kaže Canović.

Plavsko jezero zaštitni znak grada

U cilju razvoja turizma ovog grada, Plavsko jezero je na samom vrhu. Veliki broj turista iz cijelog svijeta tokom godine posjeti ovo jezero. Toga su svjesni i u lokalnoj turističkoj organizaciji.

Edin Jadadić, direktor Turističke organizacije Plav, kaže da je Plav decenijama prepoznat po Plavskom jezeru, i sigurno je da njegovim eventualnim nestankom ni grad ni okolina, kao ni cjelokupan ovaj ambijent u podnožju Prokletija ne bi bio isti.

“Suvišno je govoriti o značaju Plavskog jezera za građane Plava i o njegovom turističkom potencijalu za sjever Crne Gore. Osim mještana, jezero svakodnevno posjećuju i građani susjednih opština, koji dolaze u šetnju njegovim obalama, vožnju čamcima i pedalinama, na pecanje, ili da se kupaju na splavu. Za brojne posjetioce iz inostranstva koji dolaze u Plav i na Prokletije, jezero je nezaobilazna destinacija. Ipak, napomenuću samo to da će se iduće godine upravo na Plavskom jezeru održati Evropsko prvenstvo u mušičarenju – flajfišingu. Osim jezera, takmičenje će se organizovati i na rijeci Ljuči koja se uliva u jezero, i na Limu, koji izvire iz jezera”, kaže Jadadić.

Vjeruje da iako je problem evidentan, da se nije zakasnilo još uvijek.

“Iako se do sada problemima sa kojima je jezero suočeno nije posvetila ozbiljna pažnja, mislim da se i nije zakasnilo, ako se u kontinuitetu nastavi sa daljim radom, i ako se sve ne završi samo na izradi Studije revitalizacije i zaštite Plavskog jezera. Naravno, to je bio prvi korak i sada se ne smije stati. Nažalost, Opština Plav nije u mogućnosti da taj problem riješi sama i zato će, vjerovatno, najveći dio posla pasti na državu i resorna ministarstva, jer će izvođenje predviđenih radova na njegovoj zaštiti koštati i nekoliko miliona eura”, poručuje Jadadić.

Poglavlje 27

To će biti izazov za Crnu Goru, koja još uvijek nije otvorila pregovaračko poglavlje 27, koje se odnosi na životnu sredinu.

“U ovom trenutku je najvažnije to što se sistematski počelo sa brigom o Plavskom jezeru. Ostaje nam da se nadamo da će se taj proces nastaviti, i da svi tome damo svoj doprinos koliko možemo. Ne bi bilo dobro da za nekoliko godina, kada budemo na pragu ulaska u EU, da ovaj ekološki problem ne bude riješen, i da zbog toga bude odložen ulazak Crne Gore u EU. Niko ne bi volio da se to desi. Zbog toga smatram da se ipak nije zakasnilo za zaštitom

Plavskog jezera, i da se stvari mogu popraviti na vrijeme, na zadovoljstvo svih”, optimista je Jadadić.

Stručnjaci koji su radili na Studiji revitalizacije i zaštite Plavskog jezera, smatraju da bi određenim kontrolisanim intervencijama trebalo sačuvati biodiverzitet i protočnost jezera i spriječiti dalje nasipanje. Ukoliko se to ne učini, procjene su da bi se za 50 do 100 godina Plavsko jezero pretvorilo u baru, odnosno močvaru.

Izvor: rtcg.me